

سند ايڪٽ نمبر VI مجريه 1992
SINDH ACT NO.VI OF 1992

همدرديونيورسٽي ڪراچي ايڪٽ، 1991
THE HAMDARD UNIVERSITY KARACHI ACT, 1991
فهرست (CONTENTS)

تمهيد (Preamble)

دفعات (Sections)

1. مختصر عنوان ۽ شروعات

Short title and commencement

2. وصفون

Definitions

باب II

يونيورسٽي

3. يونيورسٽي جو قيام ۽ هيئت

Establishment and incorporation of the University

4. يونيورسٽي سڀني لاءِ کليل هوندي

The University shall be open to all

5. يونيورسٽي جا اختيار ۽ ڪم

Powers and Functions of the University

باب III

يونيورسٽي جا عملدار

6. يونيورسٽي جا عملدار

Officers of the University

7. سرپرست

The Patron

8. چانسلر

The Chancellor

9. معائنو

Visitation

10. وائيس چانسلر

The Vice chancellor

باب IV_

يونيورسٽي جون اختياريون

11. اٿارٽيز

Authorities

12. بورڊ آف گورنرس

Board of Governors

13. بورڊ جا اختيار ۽ ڪم

Powers and Functions of the Board

14. بورڊ جي گڏجاڻي

Meeting of the Board

15. اڪيڊمڪ ڪائونسل

Academic Council

16. اڪيڊمڪ ڪائونسل جا اختيار ۽ ذميواريون

Powers and duties of the Academic Council

17. ٻين اٿارٽيز جي جوڙجڪ، ڪم ۽ اختيار

Constitution, functions and powers of other authorities

18. اٿارٽيز طرفان ڪميٽين جي مقرري

Appointment of committees by the Authorities

باب V_
قانون، ضابطا ۽ قاعدا

19. استيڇوٽس

Statutes

20. ضابطا

Regulations

21. قاعدا

Rules

باب VI_
يونيورسٽي فنڊ

22. يونيورسٽي فنڊ، آڊٽ ۽ اڪائونٽس

The University Fund, Audit and Accounts

باب VII_
عام گنجائشون

23. ملازمت تان رٽائرمينٽ

Retirement from Service

24. سبب ڄاڻائڻ جو موقعو

Opportunity to Show cause

25. بورڊ کي نظر ثاني ڪرڻ لاءِ اپيل

Appeal to and review by the Board

26. پينشن، انشورنس، گريجوئيٽي، پروويڊنٽ فنڊ ۽ بينيوولينٽ فنڊ

Pension, insurance, Gratuity, Provident Fund and Benevolent Fund

27. اٿارٽيز جي ميمبرز جي عهدي جي مدي جي شروعات

Commencement of term of office of members of Authorities

28. اثارتيزم عارضي آسامين تي ڀرتي
Filling of Casual Vacancies in authorities
29. اثارتيزم جي ميمبرشپ بابت تڪرار
Disputes about membership of Authorities
30. اثارتيزم جون ڪارروايون آسامين سبب غير موثر ٿيڻ
Proceedings of the Authorities and invalidated by vacancies
31. پهريون شيڊول
First Schedule
32. دائره اختيار تي پابندي
Bar of Jurisdiction
33. ضمانت
Indemnity
34. ڪجهه ادارن جو الحاق
Affiliation of certain institutes
35. نظم و ضبط
Discipline
36. رندڪون هٽائڻ
Removal of difficulties
37. 1991 جي سنڌ آرڊيننس نمبر XII جي منسوخِي
Repeal of Sindh Ordinance No.XII of 1991
- شيڊول
The Schedule
- فرست اسٽيٽيوٽس
The First Statutes
1. فيڪلتيز

Faculties

2. بورڊ آف فيڪلتيز

Board of Faculties

3. ڊين

Dean

4. تدريسي شعبو

Teaching Department

5. بورڊ آف اسٽڊيز

Board of Studies

6. اعليٰ مطالعن ۽ تحقيق جو بورڊ

Board of Advanced studies and Research

7. سليڪشن بورڊ

Selection Board

8. سليڪشن/پروموشن بورڊ جا ڪم

Functions for Selection/Promotion Board

9. ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي

The finance and Planning Committee

10. ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽي جا ڪم

Functions of the Finance and Planning Committee

11. الحاق ڪميٽي

Affiliation Committee

سنڌ ايڪٽ نمبر VI مجريه 1992
SINDH ACT NO.VI OF 1992
همدرد يونيورسٽي ڪراچي ايڪٽ، 1991
THE HAMDARD UNIVERSITY
KARACHI ACT, 1991

[22 فيبروري 1992]

ايڪٽ جنهن ذريعي ڪراچي ۾ همدرد يونيورسٽي
قائم ڪئي ويندي.

تمهيد (Preamble)

جيئن ته ڪراچي ۾ همدرد يونيورسٽي جو قيام ۽ ان
سان لاڳاپيل معاملن لاءِ قدم کڻڻ ضروري ٿي پيو آهي؛
ان کي هن ريت جوڙي عمل ۾ آندو ويندو:

مختصر عنوان ۽ شروعات
Short title and
commencement

1. (1) هن ايڪٽ کي همدرد يونيورسٽي ڪراچي
ايڪٽ، 1991 سڏيو ويندو.

(2) هي فوري طور ۽ پهرين سيپٽمبر 1991 کان
لاڳو ٿيندو.

وصفون
Definitions

2. هن ايڪٽ ۾ جيستائين ڪجهه مضمون ۽ مفهوم
جي متضاد نه هجي، تيستائين:

(i) “اڪيڊمڪ ڪائونسل” مطلب يونيورسٽي جي
اڪيڊمڪ ڪائونسل؛

(ii) “اٿارٽي” مطلب دفعو 11 ۾ ڄاڻايل يونيورسٽي جي
اٿارٽي؛

(iii) “بورڊ” مطلب يونيورسٽي جو بورڊ آف گورنرس؛

(iv) “چانسلر” مطلب يونيورسٽي جو چانسلر؛

(v) “ڊين” مطلب فيڪلٽي جو سربراھ؛

- (vi) “ڊائريڪٽر” مطلب اداري جو سربراھ؛
- (vii) “فيڪلٽي” مطلب يونيورسٽي جي فيڪلٽي؛
- (viii) “فائونڊيشن” مطلب همدرد فائونڊيشن آف پاڪستان؛
- (ix) “حڪومت” مطلب سنڌ حڪومت؛
- (x) “ادارو” مطلب يونيورسٽي طرفان سنڀاليل ۽ انتظام ڪيل ادارو؛
- (xi) “بيان ڪيل” مطلب قانون، ضابطن ۽ قاعدن ۾ بيان ڪيل؛
- (xii) “پروفيسر اميرٽس” مطلب هڪ رٽائرڊ پروفيسر جيڪو يونيورسٽي ۾ اعزازي طور تي ڪم ڪري رهيو هجي؛
- (xiii) “قانون، ضابطا ۽ قاعدا” مطلب هن ايڪٽ تحت ترتيبوار جوڙيل قانون، ضابطا ۽ قاعدا.
- (xiv) “يونيورسٽي” مطلب همدرد يونيورسٽي ڪراچي؛ ۽
- (xv) “وائيس چانسلر” مطلب يونيورسٽي جو وائيس چانسلر.

باب II

يونيورسٽي

3. (1) هڪ يونيورسٽي قائم ڪئي ويندي، جنهن کي همدرد يونيورسٽي، ڪراچي سڏيو ويندو، جيڪا چانسلر، وائيس چانسلر، ڊينس، ٽيچنگ ڊپارٽمينٽس جي چيئرمين ۽ بورڊ جي ميمبرن اڪيڊمڪ ڪائونسل جي ميمبرن ۽ اهڙن ٻين عملدارن تي مشتمل

باب II

يونيورسٽي

يونيورسٽي جو قيام ۽ هيٺ
Establishment
and incorporation of
the University

هوندي، جيئن بيان ڪيو ويو هجي.

(2) يونيورسٽي همدرڊ يونيورسٽي جي نالي سان هڪ باڊي ڪارپوريت هوندي، جنهن کي ان ۾ شامل ڪا ملڪيت حاصل ڪرڻ، رکڻ يا نيڪال ڪرڻ جي اختيار سان گڏ حقيقي وارثي ۽ عام مهر هوندي ۽ ڄاڻايل نالي سان ڪيس ڪري سگهندي ۽ ان تي ڪيس ٿي سگهندو.

يونيورسٽي سڀني لاءِ کليل
هوندي

The University shall
be open to all

4. يونيورسٽي هر ڪنهن مذهب جي هر ڪنهن جنس سان تعلق رکندڙ ماڻهن لاءِ کليل هوندي، انهن جو تعلق پيل ڪهڙي به جنس، ڪنهن به مذهب، نسل، طبقي، رنگ يا ڪنهن به رهائشي هنڌ سان هجي، جيڪي يونيورسٽي طرفان پڙهايا ويندڙ ڪورسن ۾ تعليم وٺڻ جي داخلا لاءِ اهل هجن ۽ اهڙي ڪنهن به شخص کي فقط جنس، مذهب، طبقي، نسل، درجي، رنگ يا ڊوميسائيل جي بنياد تي سهولتن کان انڪار نه ڪيو ويندو.

يونيورسٽي جا اختيار ۽
ڪم

Powers and
Functions of the
University

5. يونيورسٽي هڪ خودمختيار باڊي هوندي ۽ ان کي هيٺيان اختيار هوندا:

(i) سکيا جي اهڙين شاخن ۾ تعليم مهيا ڪرڻ، جيئن اها مناسب سمجهي، ۽ ڄاڻ جي واڌاري ۽ ترقي لاءِ گنجائشون جوڙڻ، جيئن اها طئي ڪري؛

(ii) داخلا ڏيڻ ۽ امتحان وٺڻ ۽ انهن ماڻهن کي جن ڄاڻايل شرطن موجب داخلا ورتي هجي ۽ امتحان پاس ڪيا هجن انهن کي ڊگريز، ڊپلوماز، سرٽيفڪيٽس ۽ ٻيا تعليمي اعزاز ڏيڻ؛

- (iii) پنهنجو الحاق ڪرڻ يا ٻين ادارن سان جوڙڻ ۽ تعليم جي بهتري لاءِ پنهنجا ڪم ۽ ذميواريون ادا ڪرڻ لاءِ فيڪلٽيز ۽ تدريسي شعبا قائم ڪرڻ؛
- (iv) ڄاڻايل طريقيڪار موجب منظور ٿيل ماڻهن کي اعزازي ڊگريون يا اعزاز ڏيڻ؛
- (v) پڙهائي جا ڪورسز جوڙڻ ۽ تحقيق ڪرڻ جيئن طئي ڪيو ويو هجي؛
- (vi) تعليم، پيشيورانه تربيت ۽ تحقيق ۾ مدد ڪرڻ ۽ ٻيون سهولتون مهيا ڪرڻ؛
- (vii) پاڪستان ۾ يا ان کان ٻاهر تعليمي ادارن جو الحاق ڪرڻ يا ڌار ڪرڻ ۽ اهڙن ادارن جي جاچ لهڻ يا پنهنجو پاڻ کي چونڊيل تعليمي تربيتي ۽ تحقيقي ادارن سان جوڙڻ، انهن کي انهن جا ڪم ۽ ذميواريون نڀائڻ لاءِ جوڳيون خدمتون ۽ سهولتون فراهم ڪرڻ ۽ وڌ کان وڌ اثرائتي تعليمي تربيتي ۽ تحقيقي پروگرامن کي يقيني بڻائڻ لاءِ پڙهائي جا طريقا ۽ حڪمت عمليون طئي ڪرڻ؛
- (viii) ملڪيت حاصل ڪرڻ ۽ سنڀالڻ، يونيورسٽي کي ڏنل گرانٽس، وصيتن، ٽرسٽس، تحفن، عطين، انڊومينٽس ۽ ٻين چندن کي سنڀالڻ ۽ انهن کي اهڙيءَ ريت سيڙائڻ جيئن مناسب هجي؛
- (ix) معاهدن، ٺيڪن ۽ انتظامن ۾ حڪومت، تنظيم، ادارن، باڊيز ۽ فردن سان پنهنجا ڪم ۽ ذميواريون پوريون ڪرڻ لاءِ شامل ٿيڻ؛
- (x) اهڙيون فيس ۽ ٻيون وصوليون طلب ڪرڻ ۽ حاصل

ڪرڻ جيئن اها طئي ڪري؛

(xi) مختلف باڊيز ۽ ڪميٽيز لاءِ ميمبر مقرر ڪرڻ جيئن بورڊ طئي ڪري تدریسی ۽ هم نصابی سرگرمين جي سلسلي ۾ ۽ يونيورسٽي ۽ ان جي ادارن جي شاگردن کي داخلا ڏيڻ؛

(xii) استادن ۽ عملي جي ميمبرن سميت اهڙا عملدار مقرر ڪرڻ ۽ اهڙن عملدارن ۽ عملي جا شرط ۽ ضابطا، اختيار ۽ ذميواريون بيان ڪرڻ؛

(xiii) اهڙا ٻيا سمورا قدم کڻڻ ۽ شيون ڪرڻ جيڪي ان جي مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ گهربل هجن.

باب III

يونيورسٽي جا عملدار

6. هيٺيان يونيورسٽي جا عملدار هوندا:

(i) سرپرست؛

(ii) چانسلر؛

(iii) وائيس چانسلر؛

(iv) ڊينس؛

(v) ڊائريڪٽرس؛

(vi) تدریسی شعبن جو چيئرمين؛

(vii) رجسٽران؛ ۽

(viii) اهڙا ٻيا ماڻهو جن کي يونيورسٽي جي عملدار طور بيان ڪيو ويو هجي.

7. سنڌ جو گورنر يونيورسٽي جو سرپرست هوندو.

8. (1) چانسلر ناميارو شخص هوندو جيڪو معاشري

باب III

يونيورسٽي جا عملدار

يونيورسٽي جا عملدار

Officers of the
University

سرپرست

The Patron

چانسلر

۾ پنهنجي ڄاڻ ۽ خدمت جي ميدان ۾ پنهنجي حيثيت طور ڄاتو ويندو ۽ پنهنجي اعليٰ اخلاقي ۽ ذهني حيثيت سبب پسند ڪيو ويندو هجي؛

بشرطيڪ يونيورسٽي جو پهريون تاحيات چانسلر فائونڊيشن جو حڪيم محمد هوندو.

(2) ذيلي دفعه (1) موجب چانسلر سرپرست طرفان بورڊ ۽ فائونڊيشن جي گڏيل تجويزن تي اهڙن شرطن ۽ ضابطن موجب مقرر ڪيو ويندو جيئن سرپرست طئي ڪري.

(3) چانسلر، جڏهن موجود هجي، يونيورسٽي جي ڪانوڪيشنز جي صدارت ڪندو.

(4) هر اعزازي ڊگري ڏيڻ لاءِ چانسلر کان تصديق ڪرائڻي پوندي.

(5) جيڪڏهن چانسلر مطمئن آهي ته ڪنهن اثارتي جون ڪارروايون هن ايڪٽ جي گنجائشن، قانونن، ضابطن يا قاعدن موجب نه آهن ته، اهو اهڙي اثارتي کي سبب ڄاڻائڻ لاءِ طلب ڪري سگهي ٿو ته ڇو نه اهڙين ڪاررواين کي ختم ڪيو وڃي، لکت ۾ حڪم ذريعي اهڙي ڪارروائي کي ختم ڪري سگهي ٿو.

(6) چانسلر جي اهڙيءَ ريت عمل ڪرڻ کان غير موجودگيءَ جي صورت ۾ يا ڪنهن ٻئي سبب جي ڪري، وائيس چانسلر سندس جاءِ تي ڪم ڪندو.

9. (1) چانسلر يونيورسٽي جي معاملن سان لاڳاپيل معائنو

Visitation

مسئلي جي جاچ ڪرائي سگهي ٿو ۽ اهڙو شخص يا شخصيتون مقرر ڪري سگهي ٿو جيئن مقصد حاصل

ڪرڻ لاءِ مناسب سمجھي.

(2) چانسلر، ذيلي دفعه (1) تحت رپورٽ ملڻ کانپوءِ، اهڙيون هدايتون جاري ڪري سگھي ٿو جيئن اهو مناسب سمجھي ۽ ڊائريڪٽر اهڙين هدايتن تي عمل ڪندو.

وائيس چانسلر
The Vice chancellor

10.(1) وائيس چانسلر، چانسلر طرفان اهڙين شرطن ۽ ضابطن موجب مقرر ڪيو ويندو جيئن اهو طئي ڪري ۽ چانسلر جي خوشي تائين عهدو رکندو.

(2) ڪنهن به وقت جڏهن وائيس چانسلر جي آفيس خالي هوندي، يا وائيس چانسلر غير حاضر هوندو يا بيماري سبب پنهنجي آفيس جا ڪم ڪرڻ جي لائق نه هوندو يا ٻئي ڪنهن سبب جي ڪري ته چانسلر وائيس چانسلر جون ذميواريون نڀائڻ لاءِ اهڙا انتظام ڪندو جيئن اهو مناسب سمجھي.

(3) وائيس چانسلر يونيورسٽي جو مک تدريسي اينڊ انتظامي عملدار هوندو ۽ هن ايڪٽ جي گنجائشن، چانسلر جي هدايتن، يونيورسٽي جي هدايتن تي جوڳي نموني عملدرآمد ڪرائڻ جو ذميدار هوندو ۽ يونيورسٽي جي حڪمت عملين ۽ پروگرامن تي عملدرآمد جو ذميدار هوندو.

(4) وائيس چانسلر، ڪنهن هنگامي صورتحال ۾، جيڪا سندس خيال ۾ تڪڙو قدم گهرندي هجي، اهڙو قدم کڻي سگھي ٿو جيئن اهو ضروري سمجھي، جنهن کانپوءِ جيترو جلد ممڪن ٿي سگھي، سندس قدم بابت عملدار اثارتي يا باڊي کي رپورٽ ڪندو جنهن کي

عام صورت ۾ معاملي کي حل ڪرڻو هيو.

(5) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل اختيارن جي عام حيثيت سان ٽڪراءَ ۾ اچڻ کانسواءِ، وائيس چانسلر کي اهي اختيار پڻ حاصل هوندا ته:

(a) اهڙيون عارضي آساميون پيدا ڪرڻ ۽ ڀرتي ڪرڻ، جن جو مدو ڇهه مهينن کان وڌيڪ نه هجي؛

(b) منظور ٿيل بجيت ۾ فراهم ڪيل سمورو خرچ منظور ڪرڻ ۽ خرچ جي ساڳين ميجر هيڊس ۾ فنڊس ري ايپروپريٽ ڪرڻ؛

(c) غير متوقع سامان لاءِ رقم جي ري ايپروپريشن منظور ڪرڻ جيڪا پنجاهه هزار رپين کان وڌيڪ نه هجي، جيڪو بجيت ۾ نه ڄاڻايو ويو هجي ۽ ان بابت بورڊ جي ايندڙ گڏجاڻيءَ ۾ رپورٽ ڪرڻ؛

(d) لاڳاپيل اختيارين کان نالن جا پينلس ملڻ کانپوءِ يونيورسٽي جي سمورن امتحانن لاءِ پيپر سيٽس ۽ ممتحن مقرر ڪرڻ؛

(e) پيپرس، مارڪس ۽ نتيجن جي چنڊ ڇاڻ لاءِ اهڙا انتظام ڪرڻ جيئن ضروري هجن؛

(f) يونيورسٽي جي استادن، عملدارن ۽ ٻين ملازمن کي پڙهائي، تحقيق، امتحانن ۽ انتظامن ۽ يونيورسٽي جي اهڙن ٻين معاملن جي سلسلي ۾ اهڙا ڪم ڪرائڻ جي هدايت ڪرڻ، جيڪي ضروري سمجهي؛

(g) يونيورسٽي جي ڪنهن عملدار يا ملازم کي پنهنجي اختيارن منجهان کي هن ايڪٽ تحت منتقل ڪرڻ، اهڙين شرطن موجب، جيڪڏهن کي

طئي ڪيا ويا هجن؛

(h) اهڙن درجن لاءِ ملازم مقرر ڪرڻ، جن جي سلسلي

۾ بورڊ طرفان اختيار منتقل ڪيا ويا هجن؛

(i) اهڙا ٻيا اختيار ۽ ڪم ڪرڻ ۽ سرانجام ڏيڻ، جيئن

بيان ڪيو ويو هجي.

باب IV_

يونيورسٽي جون اختياريون

اٿارٽيز

Authorities

باب IV_

يونيورسٽي جون اٿارٽيز

11. يونيورسٽي جون هيٺيون اٿارٽيز هونديون:

(i) بورڊ آف گورنرس؛

(ii) اڪيڊمڪ ڪائونسل؛

(iii) فيڪلٽيز جا بورڊس؛

(iv) اعليٰ مطالعن ۽ تحقيق جو بورڊ؛

(v) بورڊ آف اسٽڊيز؛

(vi) سليڪشن بورڊ؛

(vii) فنانس اينڊ پلاننگ ڪميٽي؛

(viii) ڊسپلن ڪميٽي؛ ۽

(ix) اهڙيون ٻيون اٿارٽيز جيئن اسٽيچوٽس ۾ بيان

ڪيو ويو هجي.

بورڊ آف گورنرس

Board of Governors

12. (1) يونيورسٽي جي معاملن جي عام نظرداري ۽

ضابطو ۽ حڪمت عمليون ٺاهڻ جا اختيار بورڊ وٽ

هوندا، جيڪو هيٺين تي مشتمل هوندو:

(a) وائيس چانسلر؛

(b) سنڌ هاءِ ڪورٽ جو چيف جسٽس يا سندس طرفان

نامزد ڪيل هاءِ ڪورٽ جو جج؛

(c) تعليم کاتي، حڪومت سنڌ جو سيڪريٽري؛

(d) چانسیلر طرفان وائیس چانسیلر سان مشاورت بعد
پہ دینس مقرر کیا ویندا؛

(e) چیئرمین، یونیورسٹی گرانٹس کمیشن، یا ان
طرفان نامزد کیل کمیشن جو کل وقتی میمبر؛
(f) چیئرمین آف کامرس اینڈ انڈسٹریز کراچی جو
صدر؛

(g) چانسیلر طرفان وائیس چانسیلر جي سفارش تي تي
ناميارا ماڻهو نامزد ڪيا ويندا؛

(h) سوسائٽي طرفان تي بهترين لياقت رکندڙ ماڻهو
مقرر ڪيا ويندا؛

(2) نامزد کیل میمبر ٽن سالن جي مدي لاءِ میمبري
رکندو ۽ مدو ختم ٿيڻ تي ٻيهر نامزدگي لاءِ اهل هوندو.

(3) نامزد کیل میمبر جي میمبري ختم ٿي ويندي
جيڪڏهن اهو استعيفيٰ ڏئي ٿو يا بنا جوڳو سبب
جائائڻ جي بورڊ جي لڳاتار ٽن گڏجاڻين ۾ غير حاضر
رهي ٿو يا بنا موڪل جو غير حاضر رهي ٿو يا سندس
نامزدگي نامزد ڪندڙ اثارتي طرفان تبديل ڪئي وڃي
ٿي.

(4) میمبر جي عارضي میمبريءَ واري جاءِ اثارتي طرفان
نامزد کیل ماڻهو ذريعي پري ويندي ۽ جيڪو میمبر
طور نامزد ڪيو ويو آهي ان جي میمبريءَ واري جاءِ پري
ويندي.

(5) وائیس چانسیلر بورڊ جي چیئرمین طور ڪم
ڪندو.

(6) رجسٽرار بورڊ جي سيڪريٽري طور ڪم ڪندو.

بورڊ جا اختيار ۽ ڪم
Powers and
Functions of the
Board

(7) بورڊ جو ڪو به قدم يا ڪا به ڪارروائي بورڊ ۾ آسامي جي صورت ۾ يا بورڊ جي جوڙجڪ ۾ نقص جي صورت ۾ غير موثر نه ٿيندي.

13. (1) خاص طور تي، دفعو 12 جي ذيلي دفعو (1) جي گنجائشن جي عام حيثيت سان تضاد کانسواءِ، بورڊ هيٺيان اختيار استعمال ڪندو ۽ ڪم سرانجام ڏيندو:

(a) يونيورسٽي جي ملڪيت، فنڊس، اثاثن ۽ وسيلن تي ضابطو رکڻ ۽ انتظام ڪرڻ؛

(b) يونيورسٽي طرفان منقول ۽ غير منقول ملڪيت جي منتقلي ۽ منتقلي قبول ڪرڻ؛

(c) ڪاليجن ۽ ادارن کي الحاق ڏيڻ ۽ ڌار ڪرڻ؛

(d) ماليات ۽ منصوبابندي ڪميٽيز جي مشوري تي سالياني ۽ نظرثاني ٿيل بجيٽ جي ڪاٺن تي غور ڪرڻ ۽ منظوري ڏيڻ ۽ مالي معاملن کي هلائڻ لاءِ رهنمائي جا اصول يا قاعدا جوڙڻ؛

(e) يونيورسٽي جي طرفان ٺيڪا منظور ڪرڻ، مڪمل ڪرڻ، تبديل ڪرڻ يا رد ڪرڻ؛

(f) يونيورسٽي جا مقصد حاصل ڪرڻ لاءِ اسڪيمون شروع ڪرڻ ۽ منظوري ڏيڻ؛

(g) طريقو طئي ڪرڻ ۽ يونيورسٽي جي عام مهر سنڀالڻ ۽ استعمال ڪرڻ؛

(h) اهڙين انتظامي، تدريسي، تحقيق يا ٻين آسامين کي پيدا ڪرڻ، مهمل يا ختم ڪرڻ، جيئن ضروري هجي؛

(i) سليڪشن بورڊ جي سفارشن تي استاد، محقق ۽ عملدار مقرر ڪرڻ؛

(j) ڄاڻايل طريقي موجب جاچ ۽ دفاع کانپوءِ يونيورسٽي جي ملازمن کي سسپينڊ ڪرڻ، سزا ڏيڻ ۽ ملازمت مان برطرف ڪرڻ، جن کي مقرر ڪرڻ جو ان وقت اختيار آهي؛

(k) چانسلر کي پيش ڪرڻ لاءِ اسٽيچوٽس تجويز ڪرڻ؛

(l) واجب باڊيز جي سفارشن تي ضابطا يا قاعدا منظور ڪرڻ؛ ۽

(m) يونيورسٽي سان لاڳاپيل ٻيا سمورا معاملن طئي ڪرڻ، هلائڻ ۽ انتظام ڪرڻ ۽ ان سلسلي ۾ سمورا ضروري اختيار استعمال ڪرڻ خاص طور تي جيڪي ايڪٽ يا اسٽيچوٽس، ضابطن يا قاعدن ۾ ڄاڻايل نه آهن.

(2) بورڊ پنهنجي اختيارن منجهان ڪي به ڪنهن اثارتي يا عملدار يا ڪميٽي يا ذيلي ڪميٽي جي حوالي ڪري سگهي ٿو.

14. (1) بورڊ سال ۾ گهٽ ۾ گهٽ ٻه ڀيرا گڏجاڻي ڪندو. اهڙين تاريخن تي جيڪي وائيس چانسلر طرفان طئي ڪيون وينديون؛

بشرطيڪ هڪ خاص گڏجاڻي ڪنهن به وقت ضروري نوعيت جي معاملي تي غور ڪرڻ لاءِ چانسلر جي هدايت تي يا بورڊ جي ميمبرن جي درخواست تي جيڪي ڇهه کان گهٽ نه هجن، ڪوٺائي سگهجي ٿي.

(2) خاص گڏجاڻيءَ لاءِ گهٽ ۾ گهٽ ڏهن ڏينهن جو بورڊ جي ميمبرن کي نوٽيس ڏنو ويندو ۽ گڏجاڻيءَ جي

بورڊ جي گڏجاڻي
Meeting of the Board

ايجنڊا مخصوص ڪئي ويندي، ان معاملي لاءِ جنهن لاءِ خاص گڏجاڻي ڪوٺائي وئي آهي.

(3) بورڊ جي گڏجاڻيءَ لاءِ ڪورم سڀ ميمبرن جي اڌ برابر هوندو، جنهن جي نسبت هڪ برابر ڳڻي ويندي.

(4) بورڊ جا فيصلا موجود ميمبرن جي اڪثريت جي بنياد تي ۽ ووٽنگ ذريعي ڪيا ويندا ۽ جيڪڏهن ميمبر هڪ جيترا ورهائجي وڃن ته بورڊ جي چيئرمين کي هڪ ڪاسٽنگ ووٽ حاصل هوندو، جيڪو استعمال ڪندو.

اڪيڊمڪ ڪائونسل
Academic Council

15. (1) اڪيڊمڪ ڪائونسل مشتمل هوندي:

(a) وائيس چانسلر، جيڪو چيئرمين هوندو؛

(b) ڊينس؛

(c) ڊائريڪٽرس؛

(d) تدريسي شعبن جو چيئرمين؛

(e) امپريٽس پروفيسرس سميت يونيورسٽي جا پروفيسرس؛

(f) رجسٽرار جيڪو سيڪريٽري طور ڪم ڪندو؛

(g) ٻه ناميارا عالم جيڪي چانسلر طرفان نامزد ڪيا ويندا؛

(2) نامزد ڪيل ميمبر ٽن سالن جي عرصي تائين ميمبريءَ جو عهدو رکي سگهندو ۽ ٻيهر نامزد ٿيڻ جي لاءِ اهل هوندو.

(3) نامزد ڪيل ميمبر جو ميمبريءَ جو عهدو خالي ٿي ويندو جيڪڏهن اهو استعيفيٰ ڏئي ٿو يا اثارتي جي لڳاتار ٽن گڏجاڻين ۾ جوڳو سبب ڄاڻائڻ يا موڪل

کانسواءِ غیر حاضر رهي ٿو يا سندس نامزدگي نامزد
ڪندڙ اٿارٽي طرفان تبديل ڪئي وئي آهي.

(4) ڪائونسل جي گڏجاڻيءَ لاءِ ڪورم سڀ ميمبرن
جي اڌ برابر هوندو جنهن جي نسبت هڪ برابر ڳڻي
ويندي.

اڪيڊمڪ ڪائونسل جا
اختيار ۽ ذميواريون
Powers and duties of
the Academic
Council

16.(1) اڪيڊمڪ ڪائونسل يونيورسٽي جي اعليٰ
ترين اڪيڊمڪ باڊي هوندي، ۽ هن ايڪٽ جي
گنجائشن ۽ قانونن موجب، ان کي تدريس، تحقيق ۽
امتحانن کي خاص معيارن موجب رکڻ، ۽ هلائڻ ۽
يونيورسٽي جي تعليمي زندگي کي هٿي وٺرائڻ جو
اختيار حاصل هوندو.

(2) خاص طور تي ۽ مٿي ڄاڻايل گنجائشن جي عام
حيثيت سان تضاد کانسواءِ، ڪائونسل کي هيٺيان
اختيار حاصل هوندا:

(a) بورڊ کي اڪيڊمڪ معاملن ۾ صلاح ڏيڻ؛
(b) شاگردن کي پڙهائي جي ڪورسز ۽ امتحانن لاءِ
داخلا ڏيڻ؛
(c) بورڊ کي فيڪلٽيز تدريس، شعبن، ادارن ۽ بورڊ آف
اسٽڊيز جي جوڙجڪ ۽ تنظيم سازي لاءِ اسڪيمون
آچڻ؛

(d) يونيورسٽي ۾ پڙهائي ۽ تحقيق جي منصوبابندي ۽
ترقيءَ لاءِ تجويزن تي غور ڪرڻ ۽ تجويزون جوڙڻ؛

(e) بورڊ آف فيڪلٽيز ۽ بورڊ آف اسٽڊيز جي سفارشن
تي ضابطا جوڙڻ، جنهن ۾ پڙهائي جا ڪورسز ۽
يونيورسٽي جي سمورن امتحانن لاءِ نصاب هوندو.

بشرطيڪ جيڪڏهن بورڊس آف فيڪلٽيز ۽ بورڊس آف اسٽڊيز جون سفارشون ڄاڻايل تاريخ تائين وصول نه ٿيون ٿين، ڪائونسل، بورڊ جي منظوري سان، ايندڙ سال لاءِ پڙهائي جا ڪورس جاري رکندي جيڪي اڳواٽ امتحانن لاءِ بيان ڪيا ويا آهن؛

(f) ٻين يونيورسٽيز ۽ امتحاني ادارن جي امتحانن کي يونيورسٽي جي امتحانن برابر توثيق ڪرڻ؛

(g) بورڊ کي پيش ڪرڻ لاءِ ضابطا جوڙڻ؛

(h) هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب مختلف اٿارٽيز ۾ ميمبر مقرر ڪرڻ؛ ۽

(i) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن قانونن ۾ بيان ڪيا ويا هجن.

ٻين اٿارٽيز جي جوڙجڪ،

ڪم ۽ اختيار

Constitution, functions and powers of other authorities

اٿارٽيز طرفان ڪميٽين جي

مقرري

Appointment of committees by the Authorities

باب V_

قانون، ضابطا ۽ قاعدا

17. ٻين اٿارٽيز جي جوڙجڪ، ڪم ڪار ۽ اختيار جن

لاءِ خاص گنجائش ناهي يا هن ايڪٽ تحت اڻپوري

گنجائش آهي، اها ايئن هوندي جيئن اسٽيچوٽس ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

18. بورڊ، اڪيڊمڪ ڪائونسل، ڪائونسل يا ٻيون

اٿارٽيز اهڙيون اسٽينڊنگ، اسپيشل يا ايڊوائيزري

ڪميٽيز مقرر ڪري سگهن ٿا، جيئن اهي انهن جي

ڪارڪردگيءَ کي بهتر بڻائڻ لاءِ ضروري سمجهن.

باب V_

اسٽيچوٽس، ضابطا ۽ قاعدا

- استيڇوٽس
Statutes
19. (1) هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب، هيٺ بيان ڪيل سمورن معاملن يا انهن مان ڪنهن هڪ لاءِ استيڇوٽس جوڙي سگهجن ٿا، يعني:
- (a) يونيورسٽي جي ملازمن جي ملازمت جا شرط ۽ ضابطا جوڙڻ، بشمول پي اسڪيل، پينشن جي جوڙجڪ، انشورنس، گريجوئٽي، پروويڊنٽ فنڊ، بينيولنٽ فنڊ ۽ ٻين لاڳاپيل فائدين جي؛
- (b) استادن، محققن ۽ عملدارن جي ڪانٽريڪٽ تي مقرر ٿيل جا شرط ۽ ضابطا؛
- (c) فيڪلٽيز، تدريسي شعبا ۽ ٻين اڪيڊمڪ يونٽس ۽ ڊويزنس جو قيام؛
- (d) عملدارن ۽ استادن جا اختيار ۽ ذميداريون؛
- (e) شرط جن تحت يونيورسٽي ٻين سرڪاري يا خانگي تنظيم سان تدریس، تحقيق ۽ ٻين علمي سرگرمين جي انتظامن ۾ شامل ٿي سگهي ٿي؛
- (f) پروفيسرز، امپريٽس جي مقرري ۽ اعزازي ڊگريون ڏيڻ جا شرط؛
- (g) يونيورسٽي جي ملازمن جي صلاحيت ۽ نظم و ضبط؛
- (h) يونيورسٽي جون ملڪيتون ۽ سيڙپڪاري حاصل ڪرڻ ۽ انتظام ڪرڻ؛ ۽
- (i) هن ايڪٽ تحت ٻيا سمورا معاملو جيڪي قانونن موجب بيان ڪرڻا يا هلائڻا آهن.
- (2) بنيادي قانونن جو مسودو بورڊ طرفان چانسلر جي منظوري لاءِ پيش ڪيو ويندو.

(3) چانسلر کي منظوري لاءِ امائيل بنيادي قانونن کي قبول ڪرڻ يا انهن کي ٻيهر غور لاءِ بورڊ کي واپس موڪلڻ جو اختيار هوندو.

(4) ڪو به بنيادي قانون ان وقت تائين موثر نه هوندو جيستائين چانسلر طرفان منظور نه ڪيو وڃي.

20. (1) هن ايڪٽ جي گنجائشن ۽ قانون موجب هيٺين سمورن يا انهن مان ڪن معاملن لاءِ ضابطا جوڙيا ويندا، يعني:

(a) پڙهائي ۽ تحقيق جون اسڪيمون، بشمول ڪورسز جي عرصي، مضمونن جي انگ يا امتحانن لاءِ پيپرز؛

(b) ڊگري، ڊپلوما ۽ سرٽيفڪيٽس لاءِ پڙهائي ۽ تحقيقي پروگرامن جا نصاب ۽ ڪورسز؛

(c) امتحان منعقد ڪرڻ ۽ انهن جي نظرداري، ممتحن جي مقرري، چنڊ چاڻ، نتيجا ڪڍڻ ۽ انهن کي پڌرو ڪرڻ؛

(d) مختلف نصاب، امتحانن ۽ هاسٽلس ۾ داخلا لاءِ فيس طئي ڪرڻ ۽ اوڳاڙي؛

(e) شاگردن ۾ نظم و ضبط پيدا ڪرڻ ۽ انهن جي ڀلائي جون اسڪيمون جوڙڻ؛

(f) فيلوشپس، اسڪالرشپس، انعام ميڊلز اعزازيه ڏيڻ ۽ شاگردن ۽ تحقيقي عالمن جي ٻي مالي مدد ڪرڻ؛

(g) ڪانوڪيشن منعقد ڪرڻ ۽ اڪيڊمڪ ڪاسٽيومز جي بيهڪ؛

(h) شاگردن جي رهائش جا شرط؛

(i) لائبريري جو استعمال؛ ۽

(j) پيا سمورا تعليمي معاملا جيڪي هن ايڪٽ، يا قانونن ذريعي يا ضابطن موجب بيان ٿيڻا آهن.

(2) بورڊ کي ان کي فراهم ڪيل ضابطن کي منظور ڪرڻ يا انهن کي اڪيڊمڪ ڪائونسل ڏانهن ٻيهر غور ڪرڻ لاءِ واپس اماڻڻ جو اختيار حاصل هوندو.

(3) ڪو به ضابطو تيستائين موثر نه هوندو جيستائين ان جي بورڊ طرفان منظوري نه ڏني وڃي.

قاعدا
Rules
(1) ائارٽيز ۽ يونيورسٽي جون ٻيون باڊيز هن ايڪٽ، اسٽيچوٽس ۽ ضابطن موجب انهن جي ڪاروهنوار ۽ گڏجاڻين جي وقت ۽ هنڌ ۽ لاڳاپيل معاملن لاءِ قاعدا جوڙي سگهن ٿيون؛

(2) بورڊ يونيورسٽي سان لاڳاپيل ڪنهن معاملي بابت قاعدا جوڙي سگهي ٿو جيڪي هن ايڪٽ تحت، خاص طور تي قانونن ۽ ضابطن ۾ بيان نه ڪيا ويا هجن.

باب VI

باب VI

يونيورسٽي فنڊ

يونيورسٽي فنڊ

يونيورسٽي فنڊ، آڊٽ ۽

22. (1) يونيورسٽي کي هڪ فنڊ هوندو جنهن ۾ ان جي

اڪائونٽس

فيس، عطين، ٽرسٽس، تحفن، انڊومينٽس، گرانٽس ۽

The University

ٻين سمورن وسيلن کان مليل رقم جمع ڪئي ويندي.

Fund, Audit and

(2) يونيورسٽي جو ڪيپيٽل ۽ رڪرنٽ خرچ ان جي

Accounts

ڪمائي ۽ فائونڊيشن طرفان ڪيل مدد ۽ ڪنهن ٻئي

وسيلي، بشمول ٻين فائونڊيشنز يونيورسٽيز ۽ فردن جي

۽ اهڙي وسيلي کان حاصل ڪيل رقم ذريعي هلايو

ويندو.

(3) ڪا به مدد، چنڊو يا گرانٽ جيڪا سڌيءَ ريت يا اڻ

سڌيءَ ريت ڪا فوري طور يا ان جي نتيجي ۾ يونيورسٽي تي مالي ذميداري وجهي، يا جيڪا اهڙين سرگرمين تي ڪئي وڃي، جيڪي هلندڙ پروگرامن ۾ شامل نه آهن، اهڙي رقم بورڊ جي اڳواٽ منظوري کانسواءِ قبول نه ڪئي ويندي.

(4) يونيورسٽي جا اڪائونٽس اهڙي طريقي سنڀاليا ويندا جيئن بورڊ طئي ڪري ۽ هر سال يونيورسٽي جو مالي سال ختم ٿيڻ کان چار مهينا اڳ انهن جي آڊٽ بورڊ طرفان مقرر ڪيل چارٽرڊ اڪائونٽن طرفان ڪئي ويندي.

(5) اڪائونٽس، آڊيٽر جي رپورٽ سان گڏ، بورڊ کي منظوري لاءِ پيش ڪيا ويندا.

(6) آڊيٽر جي رپورٽ تصديق ڪندي ته آڊيٽر آڊٽ جي معيارن ۽ چارٽرڊ اڪائونٽن آف پاڪستان جي اداري جي تصديق موجب آڊٽ ڪئي آهي.

باب VII_

عام گنجائشون

23. يونيورسٽي جو ڪو ملازم ملازمت تان رٽائر ڪندو:

(i) اهڙي تاريخ تي، جڏهن هن ملازمت جا پنجويهه سال مڪمل ڪيا هجن، ان کانپوءِ اهو پينشن يا ٻين رٽائرمينٽ جي فاعدن لاءِ اهل هوندو جيئن مجاز اختياري هدايت ڪري.

بشرطيڪ ڪنهن به ملازم کي تيسٽائين رٽائر نه ڪيو ويندو جيستائين ان کي اهڙي قدم کڻڻ جي حقيقتن

باب VII_

عام گنجائشون

ملازمت تان رٽائرمينٽ
Retirement from
Service

23. يونيورسٽي جو ڪو ملازم ملازمت تان رٽائر ڪندو:

(i) اهڙي تاريخ تي، جڏهن هن ملازمت جا پنجويهه سال مڪمل ڪيا هجن، ان کانپوءِ اهو پينشن يا ٻين رٽائرمينٽ جي فاعدن لاءِ اهل هوندو جيئن مجاز اختياري هدايت ڪري.

بشرطيڪ ڪنهن به ملازم کي تيسٽائين رٽائر نه ڪيو ويندو جيستائين ان کي اهڙي قدم کڻڻ جي حقيقتن

	کان آگاه نه ڪيو وڃي ۽ ان کي ان قدم خلاف سبب ڄاڻائڻ جو موزون موقعو نه ڏنو وڃي؛ يا (ii) جتي مٿي ڄاڻايل شق (i) موجب ڪا هدايت نه ڪئي وئي آهي، ته پوءِ سٺ سال عمر جي مڪمل ٿيڻ تي.
سبب ڄاڻائڻ جو موقعو Opportunity to Show cause	24. سواءِ ان جي ته، ڪو عملدار استاد يا يونيورسٽي جو ٻيو ڪو ملازم جيڪو مستقل عهدو رکندو هجي، ان جي رينڪ گهٽائي نه ويندي يا برطرف يا لازمي طور ملازمت مان رٽائر نه ڪيو ويندو. جيستائين ان کي اهڙو قدم کڻڻ خلاف سبب ڄاڻائڻ جو موزون موقعو فراهم نه ڪيو وڃي.
بورڊ کي نظرثاني ڪرڻ لاءِ اپيل Appeal to and review by the Board	25. (1) جتي يونيورسٽي جي ڪنهن ملازم کي سزا جو حڪم جاري ڪيو ويو آهي (سواءِ وائيس چانسلر جي) يا ان جي ملازمت جي شرطن ۽ ضابطن ۾ ڄاڻايل بنيادن موجب تبديل ڪيو وڃي يا ان جي نقصان جي ترجماني ڪري، ان کي، جتي حڪم وائيس چانسلر طرفان جاري ڪيو ويو هجي يا ڪنهن ٻئي عملدار يا يونيورسٽي جي استاد طرفان جاري ڪيو ويو هجي، اهڙي حڪم خلاف بورڊ کي اپيل ڪرڻ جو حق حاصل هوندو. جتي حڪم بورڊ طرفان جاري ڪيو ويو هجي، ان کي ان اختيار کي حڪم تي نظرثاني ڪرڻ لاءِ درخواست ڏيڻ جو حق حاصل هوندو. (2) نظرثاني لاءِ اپيل يا درخواست وائيس چانسلر کي جمع ڪرائي ويندي، جيڪو ان کي پنهنجي راءِ ۽ ڪيس جي رڪارڊ سان گڏ بورڊ جي سامهون رکندو.

	(3) اپيل ۽ نظرثاني تي ڪو به حڪم جاري نه ڪيو ويندو جيستائين اپيل ڪندڙيا درخواست گذار جيئن معاملو هجي، ان کي ٻڌڻ جو موقعو فراهم نه ڪيو وڃي.
پنشن، انشورنس، گريجوئٽي، پروويڊنٽ فنڊ ۽ بينيوولينٽ فنڊ	26. (1) يونيورسٽي ملازمن جي پلائي لاءِ ۽ شرطن موجب جيئن بيان ڪيو ويو هجي، اهڙي پنشن، انشورنس، گريجوئٽي، پروويڊنٽ فنڊ ۽ بينيوولينٽ فنڊ قائم ڪندي جيئن اها مناسب سمجهي.
Pension, insurance, Gratuity, Provident Fund and Benevolent Fund	(2) جتي ڪو پروويڊنٽ فنڊ هن ايڪٽ تحت قائم ڪيو ويو هجي، پروويڊنٽ فنڊس ايڪٽ، 1925 جون گنجائشون اهڙي فنڊ تي لاڳو ٿينديون.
اٿارٽيز جي ميمبرز جي عهدي جي مدي جي شروعات	27. جڏهن نئين جوڙيل اٿارٽي جو ڪو ميمبر مقرر يا نامزد ڪيو ويو آهي، ان جي ملازمت جا شرط، جيئن هن ايڪٽ تحت طئي ڪيا ويا آهن، اهڙي تاريخ کان لاڳو ٿيندا، جيئن بيان ڪيو ويو هجي.
Commencement of term of office of members of Authorities	
اٿارٽيز ۾ عارضي آسامين تي ڀرتي	28. ڪنهن به اٿارٽيءَ تي نامزد ٿيل يا مقرر ڪيل ميمبرن مان ڪا عارضي جاءِ خالي ٿي ٿئي ته اها جيترو ممڪن هجي انهيءَ باڊي يا شخص طرفان پري ويندي، جنهن انهن کي مقرر ڪيو هو، خالي ٿيل جاءِ تي جيڪو ميمبر مقرر ٿيندو اهو انهيءَ عرصي لاءِ ميمبر ٿيندو جيڪو ۽ جيترو ڇڏي ويل جي باقي رهيل ميمبريءَ جو عرصو هيو.
Filling of Casual Vacancies in authorities	بشرطيڪ بورڊ کان سواءِ جيڪڏهن ڪنهن اٿارٽيءَ ۾

	ميمبريءَ جي جاءِ خالي ٿي آهي ته اها ان ڪري پري نه سگهي ته ميمبر ايڪس آفيشو ميمبر هئو هن جو اتان جو عهدو يا اهو ادارو ختم ٿيو آهي، پر اهو يونيورسٽيءَ کان سواءِ آهي، اهو هاڻي غير فعال آهي يا ڪن اثرن سببن ڪري خالي ٿيل جاءِ تي ٻيو ماڻهو مقرر نه ٿو ڪري ته پوءِ بورڊ جي هدايت تي اها ميمبري جي خالي ٿيل جاءِ تي چانسلر پاڻ ميمبر مقرر ڪندو.
اثر تيز جي ميمبر شپ بابت تڪرار Disputes about membership of Authorities	29. (1) جيستائين ڪجهه هن ايڪٽ جي متضاد نه هجي، ڪنهن اثر تي ۾ نامزد ڪيل يا مقرر ڪيل ڪو شخص ڪنهن اثر تي جو ميمبر نه رهندو، جيڪڏهن هن ڪا حيثيت خراب ڪئي هجي، جنهن لاءِ اهو نامزد يا مقرر ڪيو ويو هجي. (2) جيڪڏهن ڪنهن شخص جي اثر تي جي ميمبر ٿيڻ تي ڪو سوال اٿاريو وڃي ٿو ته معاملو چانسلر، چيف جسٽس سنڌ هاءِ ڪورٽ يا هاءِ ڪورٽ جو جج، جيڪو بورڊ جو ميمبر آهي ۽ چانسلر جو نامزد ڪيل عملدار تي ٻڌل ڪميٽي ڏانهن اماڻيو ويندو ۽ ڪميٽي جو فيصلو حتمي هوندو.
اثر تيز جون ڪارروايون آسامين سبب غير موثر ٿيڻ Proceedings of the Authorities and invalidated by vacancies پهريون شيڊول	30. ڪنهن اثر تي جو ڪو قدم ڪارروائي، ٺهراءُ يا فيصلو فقط ڪنهن آسامي يا جوڙجڪ ۾ نقص يا اثر تي جي ميمبر جي مقرري ۽ نامزدگي نه هجڻ جي صورت ۾ يا ڪنهن مقصد جي صورت ۾ غير موثر نه هوندو. 31. جيستائين ڪجهه هن ايڪٽ جي متضاد نه هجي،

First Schedule	شيدول ۾ جوڙيل اسٽيٽچوس ايئن سمجھيا ويندا جيئن دفعہ 19 تحت اسٽيٽچوٽس جوڙيا ويا آهن ۽ ٽيسٽائين لاڳو رهندا جيستائين انهن ۾ ترميم نه ڪئي وڃي يا انهن کي هن ايڪٽ تحت جوڙيل نون اسٽيٽچوٽس سان تبديل نه ڪيو وڃي.
دائرہ اختيار تي پابندي Bar of Jurisdiction	32. هن ايڪٽ تحت سٺي نيت سان ڪيل ڪنهن ڪم يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي ڪنهن عدالت کي غور هيٺ آڻڻ، ڪارروائي ڪرڻ يا ڪو حڪم جاري ڪرڻ جو اختيار حاصل نه هوندو.
ضمانت Indemnity	33. هن ايڪٽ تحت سٺي نيت سان ڪيل ڪنهن ڪم يا ڪجهه ڪرڻ جي ارادي تي حڪومت، يونيورسٽي يا ڪنهن اختياري يا حڪومت جي ملازم يا يونيورسٽي يا ڪنهن شخص خلاف ڪو مقدمو يا قانوني ڪارروائي نه ٿيندي.
ڪجهه ادارن جو الحاق Affiliation of certain institutes	34. جيستائين ڪجهه هن ايڪٽ جي متضاد نه هجي، تيستائين هيٺيان ادارا يونيورسٽي سان الحاق ۾ رهندا ۽ ٽيسٽائين ايئن جاري رهندا جيستائين بيان ڪيل شرطن موجب نااهل نه ٿين: (a) انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل ايمپنٽولوجي؛ (b) انسٽيٽيوٽ آف ڪلينيڪل فارماڪالاجي (c) انسٽيٽيوشن آف بايوڪيمسٽري؛ (d) انسٽيٽيوٽ آف بايوٽيڪنالاجي اينڊ بايو انجنيئرنگ؛ (e) انسٽيٽيوٽ آف اليڪٽرانڪس اينڊ ڪمپيوٽر سائنسز ۽

	(f) انسٽيٽيوٽ آف ڪيمڪل انجنيئرنگ.
نظم و ضبط Discipline	35. يونيورسٽي ڪي يونيورسٽي ۽ ادارن جي شاگردن، استاف ۽ فيڪلٽي جي نظم ضبط تي جاڻايل طريقيڪار موجب نظرداري ڪرڻ جو اختيار ۽ ضابطو هوندو.
رندڪون هٽائڻ Removal of difficulties	36. جيڪڏهن هن ايڪٽ جي لاڳو ٿيڻ تي ڪنهن اختياري جي جوڙجڪ يا ٻيهر جوڙجڪ ۾ ڪا رندڪ پيش اچي يا هن ايڪٽ جي گنجائشن ڪي لاڳو ٿيڻ ۾ ڪا رندڪ پيش اچي، چانسلر اهڙي رندڪ ڪي هٽائڻ لاءِ خاص هدايتون جاري ڪري سگهي ٿو.
1991 جي سنڌ آرڊيننس نمبر XII جي منسوخ Repeal of Sindh Ordinance No.XII of 1991	37. همدرد يونيورسٽي آرڊيننس، 1991 ڪي منسوخ ڪيو وڃي ٿو.
شيدول The Schedule فرست اسٽيچوٽس The First Statutes	شيدول پهريان قانون (ڏسو دفعو 20)
فيڪلٽيز Faculties	1.1 (1) يونيورسٽي ۾ هيٺيون فيڪلٽيز شامل هونديون: (a) قدرتي سائنسز جي فيڪلٽي; (b) سوشل سائنسز ۽ هيومنٽيز جي فيڪلٽي; (c) فارميسي جي فيڪلٽي; (d) اسلامي سکيا جي فيڪلٽي; (e) مئنيجمينٽ سائنسز جي فيڪلٽي;

(f) هيلٽ ۽ ميڊيڪل سائنسز جي فيڪلٽي؛

(g) قانون جي فيڪلٽي؛ ۽

(h) اهڙيون ٻيون ڪي فيڪلٽيز جيئن قانونن ۾ بيان ڪيون ويون هجن.

(2) مسلمان شاگردن لاءِ اسلامڪ ايجوڪيشن ۽ پاڪستان اسٽڊيز لازمي هوندا ۽ غير مسلمان شاگردن کي سمورين فيڪلٽيز ۾ اخلاقيات ۽ پاڪستان اسٽڊيز جو موقعو ڪٽڻ جو آڇيو ويندو.

(3) هر فيڪلٽي ۾ اهڙا ادارا، ٽيچنگ ڊپارٽمينٽ، سينٽرس يا ٻيا پڙهائي ۽ تحقيق جا يونٽ شامل هوندا، جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

2. (1) هر فيڪلٽي جو هڪ بورڊ هوندو، جيڪو مشتمل هوندو:

(a) دين؛

(b) پروفيسرس، ايسوسيئيٽ پروفيسرس ۽ فيڪلٽي ۾ شامل ٽيچنگ ڊپارٽمينٽس جا چيئرمين؛

(c) فيڪلٽي ۾ شامل هر بورڊ آف اسٽڊيز جو هڪ ميمبر، لاڳاپيل بورڊ آف اسٽڊيز طرفان نامزد ڪيو ويندو؛ ۽

(d) ٽي استاد اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان انهن جي مضمونن ۾ خاص ڄاڻ جي بنياد تي نامزد ڪيا ويندا، ڀلي اهي مضمون فيڪلٽيءَ ۾ نه پڙهايا ويندا هجن، انهن کي اڪيڊمڪ ڪائونسل جي خيال ۾ فيڪلٽي ۾ پڙهائڻ وارن مضمونن تي خاص مهارت هجي.

(2) ذيلي دفعو (1) جي شقن (c) ۽ (d) ۾ ڄاڻايل ميمبر

بورڊ آف فيڪلٽيز
Board of Faculties

ٽن سالن لاءِ عهدو رکندا.

(3) فيڪلٽي جي بورڊ جي گڏجاڻي جو ڪورم ان جي ڪل ميمبرن جي اڌ برابر هوندو جيڪو هڪ جي نسبت سان ڳڻيو ويندو.

(4) هر فيڪلٽي جو بورڊ اڪيڊمڪ ڪائونسل ۽ بورڊ جي عام ضابطن موجب اختيار رکندو.

(a) فيڪلٽي کي سونپيل مضمونن جي پڙهائي ۽ تحقيق بابت ڪو آڊينٽ ڪرڻ؛

(b) فيڪلٽي ۾ شامل بورڊ آف اسٽڊيز طرفان تجويز ڪيل ڪورسز ۽ نصاب جي ڇنڊ ڇا ڪرڻ ۽ انهن کي پنهنجي راءِ سان گڏ اڪيڊمڪ ڪائونسل ڏانهن اماڻڻ؛

(c) فيڪلٽي ۾ شامل بورڊ آف اسٽڊيز جي سفارشن جي ڇنڊ ڇاڻ ڪرڻ، پيپر سيٽرز ۽ ممتحن جي مقرري تي، سواءِ ريسرچ ۽ ڊگري ممتحن جي جيڪي وائيس چانسلر ڪندو ۽

(d) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن بيان ڪيو ويو هجي.

3.(1) هر فيڪلٽي جو ڊين هوندو جيڪو بورڊ آف فيڪلٽي جو چيئرمين هوندو ۽ چانسلر طرفان وائيس چانسلر جي سفارش تي فيڪلٽي ۾ سڀ کان سينئر ٽن پروفيسرن منجهان نامزد ڪيو ويندو.

(2) ڊين ٽن سالن لاءِ عهدو رکندو.

(3) ڊين فيڪلٽي ۾ پڙهائڻ وٺندڙ ڪورسز جي ڊگريز ۾، سواءِ اعزازي ڊگريز جي، داخلا لاءِ اميدوار پيش ڪندو.

ڊين
Dean

(4) ڊین اهڙا ٻيا اختيار استعمال ڪندو ۽ اهڙيون ٻيون ذمیواريون سرانجام ڏیندو. جيئن بیان ڪیو ویو هجي.

4. (1) هر مضمون یا لاڳاپیل مضمونن جي گروپ لاءِ هڪ تدریسی شعبو هوندو. جيئن منظور ڪیو ویو هجي ۽ هر تدریسی شعبي جو هڪ چيئرمین سربراھ هوندو.

(2) شعبي جو چيئرمین بورڊ طرفان شعبي جي سينئر استادن منجهان مقرر ڪیو ويندو.

(2) تدریسی شعبي جو چيئرمین هن ايڪٽ جي گنجائشن موجب ڊپارٽمينٽ جي ڪم جو منصوبو جوڙيندو. انتظام ڪندو ۽ نظرداري ڪندو ۽ پنهنجي ڊپارٽمينٽ ۾ ڪيل ڪم بابت فيڪلٽي جي ڊین کي جوابده هوندو.

5. (1) هر مضمون یا مضمونن لاءِ هڪ ڌار بورڊ آف اسٽڊيز هوندو. جيئن ضابطن ۾ بیان ڪیو ویو هجي:

(2) هر بورڊ آف اسٽڊيز مشتمل هوندو:

- (a) لاڳاپیل تدریسی شعبي جو چيئرمین;
- (b) لاڳاپیل تدریسی شعبي ۾ سمورا پروفیسر ۽ ایسوسیٽ پروفیسر;
- (c) ٻه یونیورسٽي جا استادا، سواءِ پروفیسرز یا ایسوسیٽ پروفیسرز جي اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان مقرر ڪیا ويندا.
- (d) ٽي ماھر، سواءِ یونیورسٽي جي استادن جي، وائيس چانسلر طرفان مقرر ڪیا ويندا.

(3) سواءِ ايڪس آفیشو میمبرز جي بورڊ آف اسٽڊيز

جي ميمبرن جي ميمبريءَ جو مدو ٽي سال هوندو.
(4) بورڊ آف اسٽڊيز جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ميمبرن جي ڪل انگ جي اڌ برابر هوندو، جنهن جي نسبت هڪ برابر هوندي؛

(5) لاڳاپيل يونيورسٽي ٽيچنگ ڊپارٽمينٽ جو چيئرمين بورڊ آف اسٽڊيز جو چيئرمين ۽ ڪنوينر هوندو؛

(6) بورڊ آف اسٽڊيز جا ڪم هن ريت هوندا:
(a) اثارتيز کي لاڳاپيل مضمونن ۾ تعليم، تحقيق ۽ امتحانن سان لاڳاپيل سمورن معاملن بابت صلاح ڏيڻ؛
(b) مضمون يا لاڳاپيل مضمون ۾ سمورين ڊگريز ڊپلوما ۽ سرٽيفڪيٽ ڪورسز لاءِ ڪورس ۽ نصاب تجويز ڪرڻ؛

(c) لاڳاپيل مضمونن ۾ پيپرس سيٽس ۽ ممتحنن جي نالن جو پينل تجويز ڪرڻ؛ ۽
(d) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن ضابطن ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

6. (1) هڪ اعليٰ مطالعن ۽ تحقيق جو بورڊ هوندو، جيڪو مشتمل هوندو؛

(a) وائيس چانسلر، جيڪو چيئرمين هوندو؛
(b) ڊينس؛

(c) ٽي يونيورسٽي جا پروفيسرز سواءِ ڊينس جي، بورڊ آف گورنرس طرفان نامزد ڪيا ويندا؛

(d) ٽي يونيورسٽي استاد، جن کي تحقيق جو اهليت ۽ تجربو هجي، اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان مقرر ڪيا

اعليٰ مطالعن ۽ تحقيق جو
بورڊ
Board of Advanced
studies and Research

ويندا؛ ۽

(e) پروفيسرس اميريتس.

(2) ايڪس آفيشو ميمبرن ڪانسواءِ اعليٰ تعليم ۽ تحقيق بورڊ جي ميمبرن جي ميمبري جو مدو ٽي سال هوندو.

(3) بورڊ آف ايڊوانسڊ اسٽڊيز اينڊ ريسرچ جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم ڪل ميمبرن جي انگ جي اڌ برابر هوندو جنهن جي نسبت هڪ برابر هوندي.

(4) بورڊ آف ايڊوانسڊ اسٽڊيز اينڊ ريسرچ جا ڪم هيٺين ريت هوندا:

(a) يونيورسٽي ۾ اعليٰ تعليم ۽ تحقيق کي هٿي وٺرائڻ سان لاڳاپيل سمورن معاملن تي اثاڙتيز کي صلاح ڏيڻ؛
(b) تحقيقي ڊگريون ڏيڻ سان لاڳاپيل ضابطا تجويز ڪرڻ؛

(c) تحقيق جي شاگردن کي انهن جي تحقيق جي مقالي جو مضمون طئي ڪرڻ لاءِ سپر وائيزر مقرر ڪرڻ؛
(d) تحقيقي امتحانن لاءِ ان سلسلي ۾ بورڊ آف اسٽڊيز جي تجويزن تي غور ڪرڻ کانپوءِ پيپر سيٽرز ۽ ممتحنن جي نالن جو پينل تجويز ڪرڻ؛ ۽

(e) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ جيئن قانونن ۾ بيان ڪيو ويو هجي.

7. (1) هڪ سليڪشن بورڊ هوندو جيڪو هيٺين تي مشتمل هوندو:

(a) وائيس چانسلر جيڪو چيئرمين هوندو.

(b) بورڊ طرفان ٻه ناليوارا ماڻهو نامزد ڪيا ويندا؛

سليڪشن بورڊ
Selection Board

بشرطيڪ انهن مان ڪو به يونيورسٽي جو ملازم نه هوندو.

(c) يونيورسٽي گرانٽس ڪميشن جو چيئرمين يا سندس طرفان نامزد ڪيل ڪميشن جو ڪو ڪل وقتي ميمبر؛

(d) لاڳاپيل فيڪلٽي جو دين؛

(e) لاڳاپيل تدريسي شعبي جو چيئرمين؛

(e) سوسائٽي طرفان نامزد ڪيل هڪ شخص.

(2) ايڪس آفيشو ميمبرن کانسواءِ سليڪشن بورڊ جي ميمبرن جي ميمبري جو مدو ٽي سال هوندو.

(3) سليڪشن بورڊ جو ڪورم چار ميمبر هوندو.

(4) سليڪشن بورڊ جو ڪو به ميمبر جيڪو جنهن آسامي تي مقرري لاءِ اميدوار آهي، اهو سليڪشن بورڊ جي ڪارروائي ۾ حصو نه وٺي سگهندو.

(5) پروفيسرس ۽ ايسوسيئيٽ پروفيسرس جي عهدن تي اميدوارن جي چونڊ ۾، سليڪشن بورڊ ٽن ماهرن کي مقرر ڪندو يا انهن سان مشورو ڪندو ۽ ٻين پڙهائي وارين آسامين تي اميدوار چونڊ ۾، لاڳاپيل مضمون ۾ ٻه ماهر وائيس چانسلر طرفان نامزد ڪيا ويندا، سليڪشن بورڊ جي سفارش تي بورڊ طرفان منظور ڪيل هر مضمون جي ماهرن جي فهرست منجهان ۽ وقت به وقت نظرثاني ڪئي ويندي.

8. (1) سليڪشن بورڊ اشتهاار جي نتيجي ۾ سمورين سليڪشن/پروموشن بورڊ

ٽيچنگ ۽ ٻين آسامين تي وصول ٿيندڙ درخواستن تي جا ڪم

غور ڪندو ۽ اهڙين آسامين تي موزون اميدوارن جا نالا Functions for

مقرريء لاء بورڊ کي تجويز ڪندو.

(2) سليڪشن بورڊ موزون ڪيس ۾ سبب رڪارڊ ڪندي بورڊ کي اعليٰ شروعاتي پگهار جي گرانٽ جي سفارش ڪري سگهي ٿو.

(3) سليڪشن بورڊ اعليٰ تعليمي يافته شخص کي يونيورسٽي ۾ عهدي تي مقرري لاءِ شرطن ۽ ضابطن موجب بورڊ کي سفارش ڪري سگهي ٿو. جيئن بيان ڪيو ويو هجي.

(4) سليڪشن بورڊ يونيورسٽي جي سمورن عملدارن جي ترقيين جا سمورا ڪيس غور هيٺ آڻيندو ۽ موزون اميدوارن جا اهڙين ترقيين لاءِ نالا بورڊ کي اماڻيندو.

(5) سليڪشن بورڊ ۽ بورڊ جي راءِ ۾ فرق جو مسئلو حل نه ٿيڻ تي، معاملو چانسلر ڏانهن اماڻيو ويندو. جنهن جو فيصلو حتمي هوندو.

ماليات ۽ منصوبابندي
ڪميٽي

The finance and
Planning Committee

9. (1) هڪ فنانس ۽ پلاننگ ڪميٽي هوندي، جيڪا هيٺين تي مشتمل هوندي:

- (a) وائيس چانسلر، جيڪو چيئرمين هوندو؛
- (b) فائونڊيشن جا ٻه نامزد ڪيل؛
- (c) بورڊ جو هڪ نامزد ڪيل؛
- (d) فنانس ۽ پلاننگ جي ميدان ۾ ماهر ٻه جڻا چانسلر طرفان نامزد ڪيا ويندا؛
- (e) هڪ ڊين چانسلر طرفان وائيس چانسلر جي سفارش تي نامزد ڪيو ويندو ۽
- (f) يونيورسٽي جو ڊائريڪٽر فنانس ميمبر/سيڪريٽري هوندو.

ماليات ۽ منصوبابندي
ڪميٽي جا ڪم
Functions of the
Finance and
Planning Committee

(2) فانس ۽ پلاننگ ڪميٽي جي گڏجاڻيءَ جو ڪورم
چار ميمبرس هوندو.

10. فنانس ۽ پلاننگ ڪميٽي جا ڪم هيٺين ريت
هوندا:

(a) سالياني اڪائونٽ اسٽيٽ مينٽ تي غور ڪرڻ ۽
سالياني ۽ نظرثاني ٿيل بجيٽ ڪاٺڻ تي غور ڪرڻ ۽
بورڊ کي ان سلسلي ۾ صلاح ڏيڻ؛

(b) يونيورسٽي جي مالي بيهڪ جو سلسليوار جائزو
وٺڻ؛

(c) بورڊ کي پلاننگ، ڊولپمينٽ، فنانس انويسٽمينٽ ۽
يونيورسٽي جي اڪائونٽس سان لاڳاپيل سمورن معاملن
تي صلاح ڏيڻ؛

(d) ٿوري مدي ۽ ڊگهي مدي وارا ترقياتي منصوبا تيار
ڪرڻ؛

(e) اسٽاف ۽ ريسورس ڊولپمينٽ منصوبا تيار ڪرڻ؛

(f) اهڙا ٻيا ڪم سرانجام ڏيڻ، جيڪي قانونن ۾ بيان
ڪيل هجن.

الحاق ڪميٽي
Affiliation
Committee

11. هڪ الحاق ڪميٽي هوندي، جيڪا هيٺين تي
مشتمل هوندي:

(a) وائيس چانسلر، جيڪو چيئرمين هوندو.

(b) بورڊ جو هڪ ميمبر جيڪو بورڊ طرفان نامزد ڪيو
ويندو.

(c) ٻه پروفيسر اڪيڊمڪ ڪائونسل طرفان نامزد ڪيا
ويندا؛

(2) ايڪس آفيسو ميمبرن کانسواءِ ڪميٽي جي

ميمبرن جي آفيس جو مدو ٻه سال هوندو.

(3) الحاق ڪميتي ماهر مقرر ڪندي، جيڪي ٽن کان وڌيڪ نه هوندا.

(4) الحاق ڪميتي جي گڏجاڻي يا جاچ جو ڪورم ٽي ميمبر هوندو.

(5) يونيورسٽي جو هڪ عملدار وائيس چانسلر طرفان ڪميتي جي سيڪريٽري طور مقرر ڪيو ويندو.

نوٽ: ايڪٽ جو مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي.